

Sygn. akt IV CSK 559/19

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa H. D.
przeciwko G. P. B.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 lutego 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 30 kwietnia 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) zmienił wyrok Sądu Okręgowego w R. z dnia 21 grudnia 2017 r., w ten sposób, że od zasądzonej od pozwanego G. B. kwoty 118.000 zł tytułem należności wynikającej z zawartej z powódką H.D. umowy pożyczki zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 2 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo i apelację w pozostałej części.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez pozwanego. Wnosząc o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazał, że jest ona oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd Apelacyjny rozpoznał merytorycznie sprawę pomimo uznania, że Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym - a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, nie publ. i z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, nie publ.).

Sytuacja taka nie wystąpiła w sprawie w której wniesiono skargę. W orzecznictwie Sąd Najwyższy zdecydowanie dominuje wykładnia art. 386 § 4 k.p.c., zgodnie z którą, nierozpoznanie istoty sprawy przez sąd pierwszej instancji stwarza sądowi apelacyjnemu możliwość, a nie obowiązek uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, z tym zastrzeżeniem, że Sąd powinien rozważyć - w okolicznościach konkretnej sprawy - ewentualne

procesowe przeciwskazania do wydania wyroku reformatoryjnego (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2006 r., V CSK 140/06, niepubl., z dnia 12 listopada 2007r., I PK 140/07, OSNAPiUS 2009, nr 1-2, poz. 2, z dnia 16 marca 2009 r., III PK 63/08, niepubl., z dnia 20 marca 2009 r., I PK 195/08, OSNCP 2010, nr 21 -22, poz. 260, z dnia 9 lipca 2009 r., II PK 311/08, M.P.Pr. 2010 nr 3, poz. 143-147, z dnia 5 lutego 2002 r., I PKN 845/00, OSNP 2004, nr 3, poz. 46, z dnia 9 stycznia 2014 r., V CSK 84/13, niepubl. oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2017 r., IV CZ 11/17, niepubl., z dnia 8 listopada 2018 r., II CZ 49/18, niepubl.). W kilku orzeczeniach Sąd Najwyższy zajął stanowisko odmienne (por. wyroki z dnia 24 stycznia 2013 r., II CSK 279/12, OSNC 2013, nr 7-8, poz. 96 oraz z dnia 17 kwietnia 2013 r., I CSK 457/12, niepubl.). Przyjęcie przez Sąd Apelacyjny wykładni art. 386 § 4 k.p.c. dominującej w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie przekonuje o oczywistej zasadności skargi.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.